

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

27 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk (przewodniczący)

SSN Dariusz Pawłyszcz (sprawozdawca)

SSN Beata Janiszewska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 27 marca 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej W.O. (poprzednio V.O.)

od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 24 lutego 2022 r., I ACa 1751/21,
wydanego w sprawie z powództwa W.O. (poprzednio V.O.)

przeciwko Bankowi S.A. w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,

1. oddala skargę kasacyjną;

**2. zasądza od V.O. na rzecz Banku S.A. w W. 5400 (pięć tysięcy
czterysta) zł kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w
wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie po upływie
tygodnia od dnia doręczenia niniejszego wyroku zobowiązanemu.**

Beata Janiszewska

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

Dariusz Pawłyszcz

(G.G.)

UZASADNIENIE

Pozwany bank 4 sierpnia 2010 r. wystawił przeciwko powodowemu kredytobiorcy bankowy tytuł egzekucyjny (dalej: b.t.e.) obejmujący zadłużenie z tytułu wypowiedzianej umowy kredytu denominowanego do franka szwajcarskiego (CHF), a Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia postanowieniem z 27 sierpnia 2010 r. nadał temu tytułowi klauzulę wykonalności.

Na skutek pozwu kredytobiorcy Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z 29 września 2021 r., I C 133/21, pozbawił b.t.e. wykonalności.

Na skutek apelacji banku Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że oddalił powództwo.

Sąd ten ustalił, że powód 29 stycznia 2008 r. zawarł z poprzednikiem prawnym pozwanego banku umowę kredytu denominowanego do CHF w wysokości 194 421 CHF. Jako cel kredytu wskazał „refinansowanie kapitału zainwestowanego w nieruchomości z przeznaczeniem na zakup innej nieruchomości”. Tak określony cel kredytu polegał na spłacie wcześniejszego kredytu, zaciągniętego 29 stycznia 2007 r. w innym banku, oraz zakup innego mieszkania za pozostałą część środków. We wniosku kredytobiorca wskazał, że ma już 5 mieszkań. Wypłata pierwszej transzy kredytu w wysokości 317 272,16 zł (w walucie nominalnej 145 919,22 CHF) nastąpiła 20 lutego 2008 r. Druga transza w wysokości 107 596,35 zł (w walucie nominalnej 48 501,78 CHF) nastąpiła 26 marca 2008 r.

Na skutek zaprzestania spłat pozwany bank (następca prawny kredytodawcy) 1 kwietnia 2010 r. wypowiedział umowę kredytu z 29 stycznia 2008 r., a 4 sierpnia 2010 r. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny (przedmiot żądania pozwu) na sumę 589 575,44 zł, w tym 577 255,02 zł niespłaconego kapitału, 12 037,90 zł niezapłaconych odsetek umownych i 282,52 zł odsetek umownych za opóźnienie w spłacie sumy kapitału za okres od postawienia kredytu w stan wymagalności 21 maja 2010 r. do wystawienia tytułu egzekucyjnego 4 sierpnia 2010 r. Tytuł obejmował także dalsze odsetki umowne w wysokości 15,7% od niespłaconego kapitału od 5 sierpnia 2010 r. Postanowieniem z 27 sierpnia 2010 r. Sąd Rejonowy

dla Wrocławia-Śródmieścia nadał klauzulę wykonalności powyższemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu.

Powoda łączyła z poprzednikiem pozwanego banku jeszcze jedna umowa kredytu, nieobjęta bankowym tytułem egzekucyjnym będącym przedmiotem żądania pozwu. W związku z nieterminowymi spłatami porozumieniem tymczasowym z 19 listopada 2015 r. strony ustaliły sposób spłaty obu kredytów. Kredytobiorca miał płacić miesięcznie co najmniej 3000 zł na poczet spłaty kapitału z umowy z 29 stycznia 2008 r. i co najmniej 2000 zł na poczet drugiej umowy łączącej strony. W porozumieniu strony wskazały, że suma należna z tytułu kredytu z 29 stycznia 2008 r. wynosi równowartość 874 298,95 zł, w tym kapitał 442 720 zł, odsetki 420 480,23 zł i pozostałe należności 11 098,52 zł. Porozumieniem strony zaniechały denominacji – od tej chwili kredyt był złotowy z oprocentowaniem w wysokości stopy WIBOR 6M powiększonej o 2,6 punktów procentowych.

Kredytobiorca od 20 czerwca 2002 r. do 13 czerwca 2019 r. prowadził działalność gospodarczą, m.in. w zakresie zakwaterowania, prowadzenia obiektów noclegowych turystycznych i miejsc krótkotrwałego zakwaterowania, kupna i sprzedaży nieruchomości na własny rachunek, wynajmu i zarządzania nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi. Posiadane mieszkania kredytobiorca wynajmował lub przygotowywał do wynajmu, m.in. remontował je ze środków z kredytów.

Sąd drugiej instancji uznał, że kredytobiorca nie wykazał, aby kredyt z 29 stycznia 2008 r. zaciągnął jako konsument. Kredytobiorca swoją działalność polegającą na wynajmie mieszkań i inwestowaniu w mieszkania prowadził w taki sposób, że nie jest możliwe wyodrębnienie mieszkania i kredytu służącego zaspokojeniu własnych potrzeb kredytobiorcy. Ponieważ nie domniemuje się, że umowa zawierana przez przedsiębiorcę, którym był kredytobiorca, nie jest związana bezpośrednio z jego działalnością gospodarczą lub zawodową (art. 22¹ k.c.), art. 385¹ k.c. nie stosował się do oceny postanowień tej umowy. Natomiast art. 385⁵ k.c., rozszerzający stosowanie art. 385¹–385³ k.c. na umowy związane z działalnością gospodarczą, lecz niemające dla przedsiębiorcy charakteru zawodowego, wszedł w życie dopiero 1 stycznia 2021 r. i nie stosuje się do umowy

z 29 stycznia 2008 r. Ponadto sporna umowa kredytu mieści się w granicach swobody umów określonej w art. 353¹ k.c.

Powodowy kredytobiorca wniósł w skardze kasacyjnej o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w całości, zarzucając naruszenie prawa materialnego:

1) art. 353¹ k.c. w zw. z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (pr.bank.), wg stanu prawnego na dzień zawarcia umowy, przez uznanie, że postanowienia umowy kredytu denominowanego uprawniające bank do jednostronnego oznaczenia kursu waluty, przy braku określenia w umowie obiektywnych i weryfikowalnych kryteriów oznaczenia tego kursu, nie naruszają równowagi kontraktowej stron i nie są sprzeczne z naturą stosunku prawnego umowy kredytu denominowanego do waluty obcej;

2) art. 22¹ k.c. przez uznanie, że okoliczności mające miejsce długo po zawarciu umowy, tj. prowadzenie działalności m.in. w zakresie wynajmu nieruchomości, wykluczają przyznanie kredytobiorcy statusu konsumenta w każdej czynności związanej z nabywaniem nieruchomości, w tym nieruchomości zaspokajającej potrzeby mieszkaniowe powoda, przy braku ustalenia bezpośredniego związku czynności zawierania umowy kredytu z działalnością gospodarczą kredytobiorcy;

3) art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. przez uznanie, że podstawą powództwa przeciwegzekucyjnego nie może być zarzut nieważności oświadczenia o poddaniu się egzekucji, na podstawie którego został wystawiony bankowy tytuł egzekucyjny, albowiem jest to zarzut formalny, podlegający badaniu wyłącznie w postępowaniu klauzulowym, podczas gdy jest to zarzut materialno-procesowy, który może być podniesiony wyłącznie w postępowaniu na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Odwołanie się w umowach kredytów denominowanych lub indeksowanych do kursów ogłaszanych jednostronnie przez bank (art. 111 pr. bank.) jest powszechną praktyką i nie ma podstaw do kwestionowania ważności takiego odwołania, z wyjątkiem kredytów udzielanych konsumentom. Takie postanowienie umowy

kredytu pozostaje w granicach swobody umów określonej w art. 353¹ k.c. Kursy ustalane przez bank same w sobie nie są istotne dla wysokości zobowiązania kredytobiorcy. Zobowiązanie to jest zobowiązaniem do spłaty kredytu w złotych, a jego przeliczenie na CHF pełni funkcję tylko pomocniczą przy obliczaniu waloryzacji spłat. W kredytach denominowanych i indeksowanych istotna jest zmiana kursu między wypłatą kredytu a spłatą danej raty. Jeżeli zmiany kursów danego banku nie odpowiadają zmianom rynkowym na niekorzyść kredytobiorcy, bank odpowiada za nienależyte wykonywanie umowy (art. 471 k.c.), lecz umowa jest ważna. Natomiast stosowanie przy wypłacie kredytu kursu kupna, a przy spłacie kursu sprzedaży, zapewnia bankowi dodatkową prowizję, której wysokość jest ograniczona tylko dla umowy kredytu konsumenckiego (obecnie do 255 550 zł). Zarzut naruszenia art. 353¹ k.c. nie jest zasadny.

2. Wbrew zarzutowi Sąd drugiej instancji nie wykluczył zawarcia przez przedsiębiorcę, prowadzącego działalność w zakresie nabywania nieruchomości i ich wynajmu, umowy kredytu mieszkaniowego w charakterze konsumenta. Sąd odwoławczy stwierdził jedynie, że kredytobiorca nie wykazał, że kredyt, będący podstawą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, zaciągnął jako konsument, tj. w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych. Na ten cel nie wskazuje ani oznaczenie celu kredytu w samej umowie, ani inne okoliczności podniesione przez kredytobiorcę. Sąd wskazał, że dane przedstawione przez kredytobiorcę nie pozwalają na ustalenie, które z wielu mieszkań kredytobiorcy służyło zaspokajaniu jego własnych potrzeb mieszkaniowych, a tym bardziej nie jest możliwe ustalenie, który z kredytów zaciągniętych przez kredytobiorcę miał charakter konsumencki.

Nie ma znaczenia, że ustalone przez Sąd Apelacyjny umowy najmu mieszkań kredytobiorcy zostały zawarte po zawarciu umowy kredytu 29 stycznia 2008 r. Sąd podkreślił fragmentaryczność danych przedstawionych przez kredytobiorcę, a ponadto wskazał, że kredytobiorca kupował mieszkania wymagające wykończenia lub remontu i rozpoczęcie uzyskiwania przychodów z najmu długo po zawarciu umowy kredytu nie pozbawiało zakupu mieszkania charakteru zakupu inwestycyjnego. Sąd drugiej instancji zasadnie wskazał, że w przypadku zawarcia przez osobę fizyczną, prowadzącą działalność gospodarczą, umowy z innym przedsiębiorcą, wykazanie zawarcia umowy w charakterze konsumenta obciąża

stronę powołującą się na konsumencki charakter umowy. Zarzut naruszenia art. 22¹ k.c. nie został wykazany.

3. W sprawie nie jest istotny spór o wykładnię art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c., tj. czy podstawą powództwa opozycyjnego może być także nieważność oświadczenia kredytobiorcy, o którym mowa w art. 97 pr. bank., obowiązującym do 1 sierpnia 2016 r. Oświadczenie to było konieczne do możliwości wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego i nadania mu klauzuli wykonalności. Art. 97 ust. 2 pr. bank. wymagał, aby oświadczenie określało kwotę zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny, oraz termin, do którego bank może wystąpić o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności. Te wymagania oświadczenie kredytobiorcy spełnia i bank nie przekroczył ani kwoty oznaczonej w oświadczeniu, ani terminu do złożenia wniosku o klauzulę wykonalności.

Skarżący powołał się na nieważność oświadczenia, ponieważ określało ono maksymalną sumę zadłużenia we frankach szwajcarskich na 291 631,50 CHF. W świetle oświadczenia bank mógł wystawić bankowy tytuł egzekucyjny w złotych do sumy stanowiącej iloczyn wyżej wskazanej sumy w CHF i kursu sprzedaży CHF obowiązującego w banku w dniu wystawienia tytułu. Skoro bank mógł dowolnie ustalać kurs CHF, to według skarżącego oświadczenie nie spełniało wymogów art. 97 ust. 2 pr.bank.

Sposób przeliczenia maksymalnego zadłużenia oznaczonego w oświadczeniu na złote odpowiadał sposobowi przeliczenia ustalonym w umowie. Skoro skarżący nie wykazał nieważności umowy ze względu na sposób przeliczania zadłużenia, to także oświadczenie nie może być nieważne z tej przyczyny. Ponadto nawet w przypadku kredytu zaciągniętego przez konsumenta niedozwolony charakter sposobu przeliczenia zawarty w umowie nie pociągałby za sobą nieważności oświadczenia koniecznego do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego. Uchylony art. 97 ust. 2 pr.bank. był częścią szeroko rozumianego postępowania egzekucyjnego. W postępowaniu tym art. 783 § 1 k.p.c., w brzmieniu obowiązującym od 5 lutego 2005 r., ustanawia zasadę przeliczania świadczeń wyrażonych w walutach obcych na złote kursem średnim NBP. Przepis ten, ściśle stosowany, przewiduje stosowanie kursu średniego NBP tylko do przeliczenia sum uzyskanych

przez komornika w złotych na poczet egzekwowanego świadczenia pieniężnego wyrażonego w tytule egzekucyjnym w walucie obcej. Należy jednak pamiętać, że nowelizacja, która weszła w życie 5 lutego 2005 r., nie tyle ustanowiła tę zasadę, co usankcjonowała zasadę obowiązującą wcześniej bez wyraźnego przepisu. Tytuły egzekucyjne wyrażone w walutach obcych funkcjonowały w obrocie przed 5 lutego 2005 r. i także przed tą datą były im nadawane klauzule wykonalności i prowadzone postępowania egzekucyjne, a organy egzekucyjne stosowały zaliczenie sum uzyskanych w złotych właśnie po kursie średnim NBP. Przed 5 lutego 2005 r. organy egzekucyjne w celu uzasadnienia stosowania kursu średniego NBP powoływały się na analogię do różnych przepisów spoza postępowania egzekucyjnego, lecz sama zasada stosowania właśnie tego kursu nie budziła wątpliwości. Zatem w przypadku nieważności sposobu przeliczenia określonego w oświadczeniu kredytobiorcy oświadczenie i tak byłoby ważne, tyle że do przeliczenia należało zastosować kurs średni NBP. Wobec ważności oświadczenia wymaganego do nadania b.t.e. klauzuli wykonalności, nie jest istotny zarzut naruszenia art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. przez Sąd drugiej instancji przez przyjęcie, że ważność ta może być badana tylko w postępowaniu klauzulowym.

4. Ponieważ skarga kasacyjna nie ma uzasadnionych podstaw, podlega oddaleniu na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.

Na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. pozwanemu przysługuje od skarżącego zwrot kosztów sporządzenia odpowiedzi na skargę w wysokości określonej w stosowanym odpowiednio § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Beata Janiszewska

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

Dariusz Pawłyszcz

(G.G.)

[r.g.]